

הוסן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

זבחים דף ס"ה ע"א

במה נחלקת ת"ק עם רבי נחמיה ורבי אליעזר בן יעקב בסוגיתנו?

לעשות מערכה על הסובב ולהקטיר העולה שם	למצות הדם באמה שבין חוט הסיקרא לסובב ¹	
מותר ²	מותר	לתנא קמא
אסור	אסור	לר' נחמיה ור' אליעזר ב"י

מה הם השיטות בהסרת מוראתו בנוצתה?³

האם נוטל את הקורקבן	האם נוטל את הנוצה	האם משתמש בסכין	
---	נוטלה	אינו משתמש	לתנא קמא ⁴
נוטלו	אינו נוטלה	משתמש	לאבא יוסי בן חנן ⁵
---	נוטלה	משתמש	לרבי ישמעאל ⁶

זבחים דף ס"ה ע"ב

הבדיל בחטאת העוף או שלא הבדיל בעולת העוף מה הדין?

לא הבדיל בעולה	הבדיל בחטאת	
פסולה	פסולה	לתנא דמתניתין
פסולה	כשרה	לר' אליעזר בר' שמעון

¹ פ"י דהכהן עומד על הסובב ובין הסובב לבין חוט הסיקרא שתחתיו יש אמה אחת, והנדון הוא האם מותר למצות את דם עולת העוף שם, דלכאורה גם שם הוא קיר העליון, שהרי הוא מעל החוט.

² ומבואר בגמ' בדברי אביי ורבא, שמכיון שנחלקו התנאים אם אפשר לעשות מערכה על גבי סובב לכך נחלקו גם אם אפשר למצות באמה שתחת הסובב. והכי פירוש, דדרשינן לעיל מדכתיב ומלק והקטיר ונמצא - מה הקטרה בראש המזבח אף מיצוי בראש המזבח, והיינו שאסור להרחיק את מקום המיצוי ממקום המזבח. ולכך, לר' נחמיה ור"א ב"י שאסור לעשות מערכה ע"ג סובב - אסור גם למצות תחת הסובב (גם באמה שמעל החוט) דהוא מקום רחוק. ולת"ק שאפשר לעשות מערכה ע"ג סובב, א"כ האמה הזו היה מקום קרוב להקטרה ומותר למצות שם.

³ בסוגיא זו יש הרבה שיטות במפרשים אם נחלקו ובמה נחלקו, ואנו נקטנו כאן כפשטות הסוגיא עם פירש"י. ולהלכה פסקו כתנא דמשנתנו שמסיר את הזפק ואת הבני מעים - קורקבן ע"י שקודר בסכין (הרמב"ם במעשה הקרבנות פ"ו הל' כ"א - לא הזכיר סכין, והאריכו בזה האחרונים) כמין ארובה ומושך בנוצה וע"י זה מוציאם וזורקם.

⁴ נחלקו התנאים דלהלן מהו הפירוש נוצתה - ת"ק מפרש נוצתה בא למעוטי סכין - והיינו שימשוך בנוצה וע"י זה יוציא את הזפק.

⁵ ומפרש נוצתה לשון פרש ודבר מאוס, והיינו הקורקבן, וא"כ לשיטתו אין מיעוט לסכין, וגם נוטלו לבדו בלא עור ובלא נוצה.

⁶ ומפרש נוצתה לומר שלא יטול מהעור יותר ממה שכנגד הזפק, והיינו שיקדור כמין ארובה בסכין וימשוך בנוצה ויוציא.

הוסן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

זבחים דף ס"ה ע"ב - המשך

לרב חסדא שהעמיד את מחלוקתם במיצוי דם לאחר הבדלה, האם מיצוי מעכב?

בעולת העוף	בחטאת העוף	לתנא דמתניתין
מעכב	מעכב	לר' אליעזר בר' שמעון
מעכב	אינו מעכב ⁷	

שיהיה בין סימן לסימן בעולת העוף מה דינה?

לאביי	לרבא	לתנא דמתניתין
פסולה ⁹	כשרה ⁸	לר' אליעזר בר' שמעון
פסולה	פסולה	

לתנאים דלהלן, אם הבדיל בעולת העוף באופנים דלהלן האם פסל? [תד"ה ורבי].

הבדיל לאחר הזאה	הבדיל קודם הזאה	לתנא דמתניתין
פסולה	פסולה	לר' אליעזר בר' שמעון
כשרה	לרש"י: כשרה לתוס' - לכל האמוראים: פסולה ¹⁰ לר' שמעון בן אליקים: כשרה ¹¹	

⁷ וכיון שכן גם אם הבדיל בחטאת לא חשוב שעשה מעשה עולה בחטאת, כיון שיכול שלא למצות הדם בחטאת - דלשיטת ר' אליעזר בר"ש (לרב חסדא) אינו מעכב, משא"כ בעולה שלכו"ע מעכב.

⁸ דהנה מעשה החטאת שונה ממעשה עולה, דבמעשה חטאת הוא חייב לשהות בין סימן לסימן [דבתחילה חותך שדרה ומפרקת בלא רוב בשר - הגיע לסימן חותכו ורוב בשר עמו, ורוב הבשר מפסיק בין סימן לסימן בחטאת]. ועתה, לת"ק שסובר שבעולה לא פוסל אם שיהיה בין סימן לסימן - הרי שבהבדלתו [שני סימנים בחטאת] הגם ששיהיה עשה מעשה עולה בחטאת. אולם לראב"ש שסובר שאם שיהיה בין סימן לסימן בעולה פסולה, אי"כ אם הבדיל בחטאת ועל כרחו שיהיה בין סימן לסימן, לא חשוב שעשה מעשה עולה בחטאת, דמעשה כזה בעולה הוא פסול.

⁹ ומפרש אביי, שנחלקו ת"ק וראב"ש האם חיתוך רוב בשר בחטאת מעכב או לא, דלת"ק אינו מעכב, וא"כ יכול לעשות גם בחטאת כמו בעולה להבדיל את שני הסימנים בלא שיהוי, והרי עשה מעשה עולה בחטאת. ולראב"ש חיתוך רוב בשר מעכב וע"כ לא יכול לעשות הבדל בחטאת בלא שיהוי בין סימן לסימן, וא"כ אינו עושה בחטאת מעשה עולה אלא חיתוך בעלמא.

¹⁰ והקשו תוס', אי"כ לשיטתם למה אמרה הגמ' שהמשנה דלא כר' אליעזר ב"ש, נימא שגם מה שאמרה המשנה שלא יבדיל היינו קודם הזאה, ובזה מודה ראב"ש, ומה שאסור הוא לאחר הזאה. ותירצו שמשמע שהמשנה אוסרת להבדיל בכל ענין, דהא ראב"ש אמתניתין קאי, ובא לומר: שמעתי שמבדילין, והיינו דלא כמתניתין שאמרה שלא מבדילין.

¹¹ והטעם, דהוא מפרש לא יבדיל דקרא - אין צריך להבדיל, אבל אם הבדיל לא פסל, וא"כ אין חילוק בין אם עשה ההבדלה קודם הזאה או אחריה ותמיד כשרה. אמנם ר"ת הגיה בספרו בדברי ר"ש בן אליקים דלא יבדיל בשעת הזאה, אבל כשבא למצות שצריך לדם - אי בעי מבדיל, וא"כ ס"ל שגם לר"ש ב"א מה שנחלק ראב"ש הוא אחר הזאה, אבל קודם הזאה מודה לת"ק שפסול.